

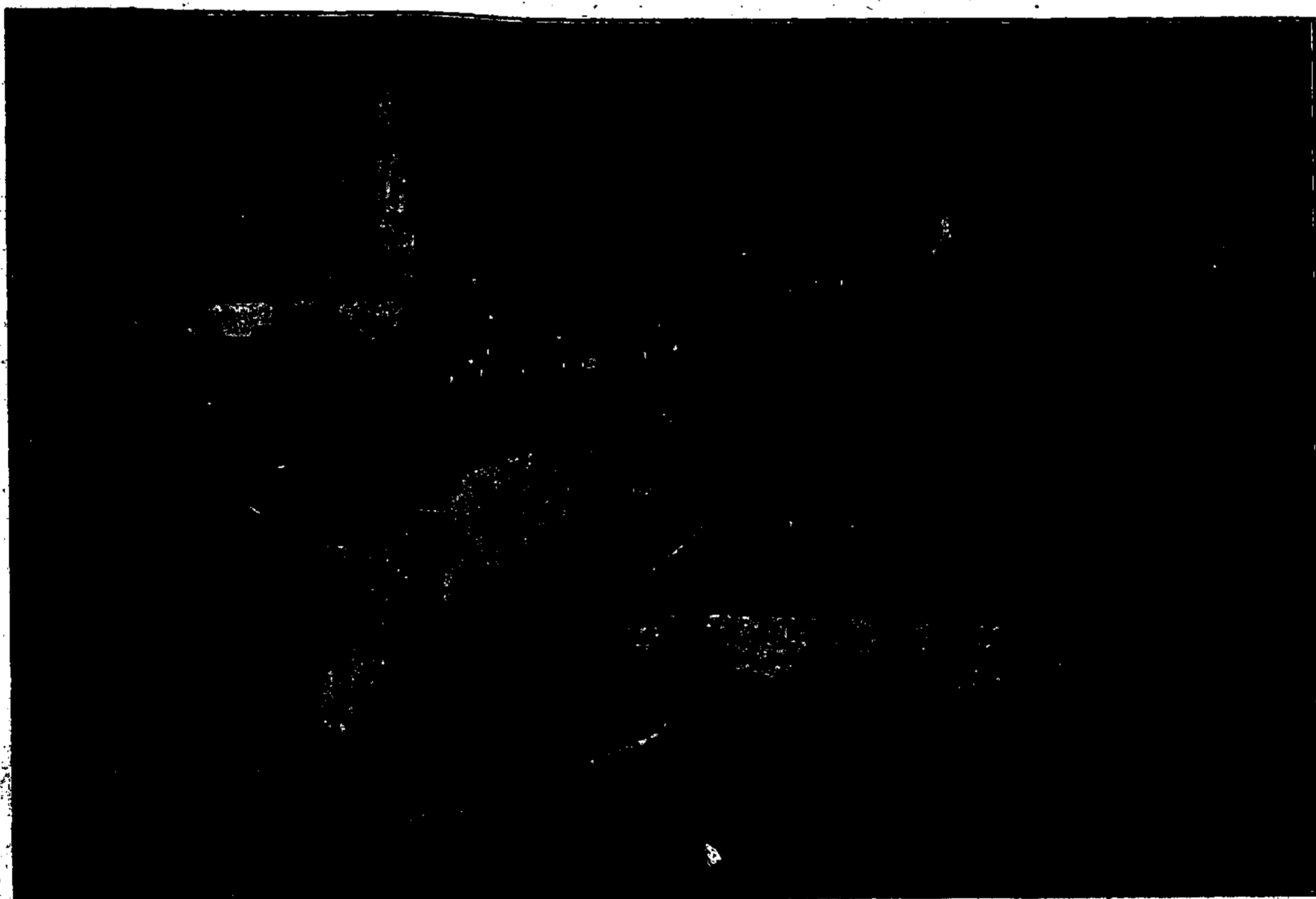

Kaina: metams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50 ct. Kareiviams per pusę pigiau. Užsieny metams 25 lt. Atskiras numeris 30 ct. visiems. *Skelbimai:* petito eilutė 40 ct.; prieš tekstą dvigubai. *Adresas:* Kaunas, Nepriklausomybės aikštė.

41 (437) nr.

Kaunas, 1927 m. spalio m. 12 — 18 d.

IX metal.

VILNIUS.

XX amžiaus barbarų darbai.

Tur būt jau visi žino, ką dabar daro lenkai pagrobta Lietuvoje krašte. Vėl liejasi lietuviško kraujo upeliai, vėl kemsą į lenkų kalėjimus nekaltus žmones, tik dėl to, kad jie lietuviai. Nekaltas lietuvių mokytojas — motinas, atskirdami nuo vaikų, grūdą į Vilniaus Lukiškių kalėjimą, tėvus lietuvius atskiria nuo šeimos ir dėl jų „didelės“ kaltės „lietuvis esu“ tardo ir, nieko negavę, irgi varo į kalėjimą.

Štai būrelis lietuvių kunigų su kun. K. [?], priešaky, stiprios sargybos apsupti, kažkur eina;

jų eina verkdamos maldingos moterys, vaikai, seniai, praeiviai sustoja ir klausia kas čia per procesija. Už kągi tie „dideli nusikaltėliai“ eina suimti. O štai pasakysiu, paėmęs žodis žodin, iš lenkų leidžiamo Vilniaus laikraščio „Slowo“ (Zodis) Nr. 228 nr. (1927. X. 6 d.).

1. Kun. Kraujalis, lietuvių Šv. Mikalojaus parapijos klebonas, lietuvių didelis veikėjas, redaktorius „Kelio“. Yra žinomas, kaip pamokslininkas, kuris dažnai iš sakytos prikaldavo lenkams čia lietuviams daromas pamokslas.

BIBLIOTEKA

2. Kun. Raštutis — ginantis Vilnijos lietuvių teises raštu — visuomenė veikėjas.

3. Kun. Mikaila—Kaltinėnų par. klebonas, didelis susipratęs lietuvis ir visuomenės veikėjas.

4. Senelis kun. Krištopanis, Adutiškių par. klebonas, neva agitavęs prieš lenkus — karštas lietuvis.

7. P. Karazija — „Aido“ bendradarbis — visiškai išstremtas iš Lenkijos.

Be jų suimti: kun. Čibiras, kun. Beliauskas, kun. Taškūnas, kun. Bobinas, kun. Rukas, kun. Karvelis; mokytojos: Sirdziulytė, Lukaševičienė, Steponavičiūtė, Žukauskaitė; mokytojai: Laškevičius, Aleksa, Vartulionis. Vilnijoje padarytos kratos pas: Radzevičių, V. ir J. Kairiūkščius, Krutulį, Stankevičių, Porobičių, Budzevičių ir mokytojų seminarijoj.

Uždaryta Vilniuj „Ryto“ mokytojų seminarija ir 48 pradžios mokyklos: Lydos apskr. — 18, Vilniaus — Trakų — 25 ir Švenčionių — 6.

To pačio laikraščio „Slovo“ „Dar vienas įspėjimas“ straipsny randame: „Turiu pabrėžti, sako Vilniaus vaivada, kad Lenkijos vyriausybė dabar dar nevykdo visko to, ką yra sumanusi. Įvykdyta tik mažiausioji dalis ir suimti tik keli iš skaičiaus tų, kuriuos reikės dar suimti. Reikia pabrėžti, toliau rašo, kad Lenkijos vyriausybės reakcija eis dar toliau“.

Tas viskas rašoma neva dėl to, kad mūsų vyriausybė persekiojanti lenkų mokytojus, kad laiko net 33 mokytojus Varnių koncentracijos stovykloje, kad uždare daugelį lenkų mokyklų. Ar reikia dar didesnio akiplėšiškumo? Visi gerai žinome, kad pas mus mažumos turėjo ir turi labai ir gal net per daug teisių.

Kuri yra lenkų teisybė čia paimu žinių žiupsnelį iš „Ryto“ 228 nr: apie „persekiojimus“ lenkų mokytojų Lietuvoje.

„Kadangi dėl stokos cenzuotų mokytojų ir lietuvių mokyklose tenka dar ir šiais mokslo metais laikinai leisti mokytojauti necenzuotiems, toji pat lengvata taikoma ir lenkų mokytojams. Mokslo metų pradžioje „Pochodnės“ draugija įteikė ministerijai visą sąrašą kandidatų į mokytojus (90 žmonių), kurių tarpe buvo tik du cenzuoti. Iš to sąrašo, vienas cenzuotas mokytojas buvo patvirtintas, antrą gi teko atmesti, kaip prieš tai mokytojavusį lietuvių mokykloje, bet atleista iš tarnybos sąryšy su gruodžio 17 dienos įvykiais. Be to, dar kai kurie iš patiektų sąrašo kandidatų pareiškė ministerijai, kad jie visai nemana mokytojauti lenkų mokykloje. Sąrašas, mat, buvo įteiktas, nepriedant kandidatų prašymų. Peržiūrėjus visą sąrašą pasirodė dar, kad daugumos kandidatų ministerijai visai nebuvo įteikta jokių dokumentų, įrodančių mokslo stažą. Visus tuos kandidatus teko laikinai atmesti. Iš likusių gi ministerija rado galima 16-kai leisti šiais mokslo metais mokytojauti laikinai, apie ką ir pranešta „Pochodnės“ draugijai. Po to kai kurie kiti kandidatai pradėjo nešti į ministeriją reikalaujamus dokumentus ir, peržiūrėjus tuos dokumentus, iki šiol jau leista dar 12 *necenzuotų mokytojų* mokytojauti lenkų mokyklose.

Jokia veikusių pernai lenkų mokykla nebuvo uždaryta. Ten kur buvo cenzuoti mokytojai, niekas jokio klausimo nebuvo kėlęs. Be privatinių lenkų pradžios mokyklų dabar veikia dar 24 *saviavaldybių laikomos* lenkų mokyklos, kuriose mokytojauja 50 *mokytojų*. Be to, dar yra vadinamųjų miščių su dėstomąja lietuvių ir lenkų kalba mokyklų. Tokių mokyklų yra 9 su 11 *mokytojų*.

Dėl pačių mokinių, tai ministerija pastebėjo, kad pereitais mokslo metais lenkų mokyklas lankė daugiausia lietuvių tėvų vaikai, kurie, matyt, buvo suvilioti įvairiais pažadais ir dovanomis. „Pochodnės“ draugija, turėdama pakankamai nežinia iš kur gauna

mūsų sumų, turi galimumo aprūpinti vaikus vadovėliais ir rašomąja medžiaga. Pasitaikydavo tose mokyklose net ir rusų, grynų gi lenkų buvo nedidelis nuošimtis. Kadangi pradžios mokyklų įstatymas leidžia lankyti tautinių mažumų mokyklas vien tik tos tautybės vaikams, tai šių metų rugpjūčio mėnesio pradžioje ir buvo išleistas pradžios mokyklų inspektoriams aplinkraštis, kuriuo įsakyta jiems saugoti, kad tas įstatymas gyvenime nebūtų sulaužytas, kaip buvo įvykę pereitais mokslo metais. Suprantama dabar, kad, taikant tą įstatymą, lenkų mokinių skaičius lenkų pradžios mokyklose turėjo sumažėti, kai kur gal net iki 0. Bet tas įstatymas taikomas visų mažumų pradžios mokykloms, ne vien lenkams, taigi lenkai čia nėra kokioj nors ypatingoj padėty.

Tiek dėl lenkų pradžios mokyklų. Lenkų aukštesniųjų mokyklų (*gimnazijų*) Lietuvoje yra 4, kurių viena yra valdžios laikoma, viena šelpiama tokiomis pat sąlygomis, kaip šelpiamos „Saulės“ bei „Žiburio“ gimnazijos. Aišku, kad šis kiekis daugiau, negu atitinka lenkų gyventojų kiekiui.

Mokytojai tose mokyklose daugumoj yra necenzuoti. Yra net necenzuotų direktorių ir klaučiū dēliai to dar nedaroma. Reikia pasakyti, kad lietuvių kalba tose mokyklose, kaip ir kitų tautinių mažumų mokyklose, kad ir einama, kaip atskiras dalykas, bet dar toli gražu nestovi tokioj aukštumoje, kaip ji turėtų būti, kaip pastatyta yra, pavyzdžiui, lenkų kalba lietuvių mokyklose okupuotoj Lietuvoje. Dēliai to trūkumo ministerijai tenka susirūpinti.

Be to, dar draugijai „Pochodnia“ Panevėžy leista laikyti dviejų metų *mokytojų kursai*, kuriuose ir šandien dar *tebedēsto necenzuoti mokytojai*.

Ne, ne tame šuo pakastas? Gijų pradžios tų visų „kultūros“ darbų reikia ieškoti giliau, jos glūdi lenkų vyriausybės pykty dėl mūsų su jais nesitaikymo, dėl mūsų dabartinių užsieny laimėjimų, dėl mūsų gero vidaus sutvarkymo, dėl mūsų gero ekonominio gyvenimo, kurių šie ponai neturi ir neturės.

Ką tau, kary, turi sakyti šie pagrobtos Vilnijos lietuvių suėmimai, jų kankinimai, draudimai lietuviškai melstis, mokyti ir jau net namie kalbėtis?

Jie tau sakyte sako, kad mūsų plėšrusis kaimynas — lenkas — galanda kalavijus ir kažką negero mano. Juk jie gerai žino, kad apie tuos jų darbelius bus paskelbta ir plačiam pasauliui ir Tautų Sąjungai, bet jie daro...

Todel, kary, būk pasiruošęs ginoti savo nepriklausomos Lietuvos savaimingumą, jos gyvavimą, jos teises, jei nenori vergas būti. Šarvokis karo dalykų žinojimu, valyk šautuvą, laikyk tvarkoj juodberį. Mūsų vyriausybė praneš kam reikia apie tų XX amžiaus gūnų „darbus“, bet tau ne pro šalį bus akyliau budėti. Žinok, kad mūsų pavergtieji broliai šaukiasi mūsų pagalbos iš tamsių Lenkijos kalėjimų, iš uždarytų mokyklų, iš paprastos ukininko gritelės...

O kaip norėtus išgirsti trimitą „pavojus!“ ir bėgte bėgti vaduoti mūsų antrąją Jeruzalę. Daug tebeturime ten Jeremijų, verkiančių dėl lietuviškumo nykimo. Tat tavo, kary, pareiga — neduoti žūti vergijoje mūsų pagrobtiems broliams, ką tu ir padarysi.

Štai, žiūrėk, tiesia į tave, brangusis tėvynės gynėjau, savo nekaltas, mažas rankeles suimtu tėvų — mokytojų maža lietuvaitė ir vaikiškai skausmingomis, ašarotomis akimis, atsiklaupusi prašo tavęs: „broleli, karveleli, gelbėk mano tėvelius, jie kalti tik tuo, kad lietuviai esą, jie ten alkani, žiauriai kankinami. Aš tik 7 metų vaikas ir jau tapau namų galva, turiu viską daboti — man sunku, aš neištesiesiu...“

R. Burokas.

Mūs Vilnius!

Mūs Vilnius!

Ten rytuos, kur viltis vis vilioja akis
Kur mus traukia svajonės prakilnios —
Ir didžius ir mažus, — tenai miestas gražus,
Numylėta mūs sostinė Vilnius,

Mūs Vilnius!..
Mūs Vilnius!

Ten, kur tieji, antai, gražūs Nerio krantai,
Ten garbė mūs žilios senovės;
Ten vilioja akis Gedimino pilis,
Tie likučiai garbingos tvirtovės.

Ten Vilnius!..
Mūs Vilnius!

Ir galinga pilis ir laiminga šalis
Buvo amžius garbingus ir ilgus!..
Bet dabar jau senai mūs tėvynė liūdnei
Tur žiūrėt neramiai, pasiilgus

Į Vilnių,
Į Vilnių!

Tur žiūrėt neramiai, nes tie priešai nuožmiai
Jau užgrobę mūs sostinę mielą..
Kaip kad žvėrys pikti iš narvų paleisti,
Jie išplėšė tėvynei mūs sielą —

Mūs Vilnių!..
Mūs Vilnių!

Kapuose amžinai nukauti milžinai,
Mūs mieliausiąją sostinę gyne..
Jie gyvybę kovoj, atkakloj, kruvinoj
Paaukojo už brangią tėvynę,

Už Vilnių,
Už Vilnių!

Paaukoję visus tuos brangiausius turtus
Jie nuėjo į šaltą žemelę..
Bet kapai milžinų, tų didvyrių jaunų,
Jie mums rodo didvyrišką kelią —

Į Vilnių,
Į Vilnių!

Jie vis ragina mus, kad, palikę namus,
Mes išeitume Vilniaus vaduoti..
Ir ateis tie laikai, kai garbingi pulkai
Mūs pradės atkakliai jau žygiuoti —

Į Vilnių,
Į Vilnių!

Kai sušuks — „Marš, kovon!“ — Ne svetur — Lietuvon
Trauks pulkai tie vaduoti brolelių.
Norš aukų neišvengs, bet garbingai įžengs
Tai' daugybė kelių ir kelelių

Į Vilnių,
Į Vilnių!

Ir ant kalno pilies tenai garbei šalies
Mūsų vėliava skelbs vėl galingai,
Kad mūs Vilnius gražus niekadods nepražus,
Kad per amžius žydės jis garbingai —

Mūs Vilnius,
Mūs Vilnius!

O dabar, kol kovos lauks pulkai Lietuvos,
Tegu skamba jų dainos prakilnios:
„Lietuva nepražus! Mūsų Vilnius gražus!
Jisai buvo ir bus mūsų Vilnius,

Mūs Vilnius!..
Mūs Vilnius!“

V. Vitkauskas.

Gusaro laiškas merginai.

Štai, vien tik sapnas liko... vien tik svajonės kužda ausyse, it bangos jūroje nerimsta — daugos viena kiton kol galą gauna atsimušdamos krantan. Iš tų kyla vėl kitos, ir vėl kitos... ir taip be galo nardosi ir nardosi, gaudydamos viena kitą — viena kitą nublokšdamos. Staiga štai vėl nyksta, nutyla ir visur ramu, tylu... Ir aš štai, rodos, jau laisvas; laisvas nuo tų visų sapnų, svajonių ir niekas daugiau manęs nekliudys — nepalies.

Bet štai, vėl nerimas ima, vėl jaučiu, kaip kyla manyje tos svajonės, kaip didesniu smarkumu, rodos, puls mane ir nublokš ten toli, toli: kur nėra jokios artimos sielos, kur vien tik neramios audros siaučia, kur ne vienas malonus šypsenos žodelis neprąbyla, kur jokia gėlėle nenukrinta, kuri iš tikrųjų man būtų skirta, man užauginta...

Taip sukilot... Bet švelnios, malonios. Ir nerimas praėjo. Ir aš štai ne tas, o lyg sapnų pasaulį, lyg praėity gyvenų, lyg jaučiu, kaip pasaka man deivė sekė, kad grįšiu aš greit, ton

šalin, kur džiaugsmas viešpatauja, kur svajonės dingsta sutikusios jautrią sielą — šypsenos žodžius.

Taip aš tą jaučiu... Jaučiu štai, kaip metai atgal aš gyvenau ten, kur gyvenai tu dabar. Kur kartu leidome jaunystės dienas, kartu mezgėme meilės tinklą, kartu jautėme vienas antrame kylantį ilgesį, džiaugsmą...

Per mane pereina štai malonus šiurpas, kuris

3 art. pulko kareivių priesaika.

akies mirksniu lyg elektra nukrato mane. Ir tuo dingsta svajonės — sapnai...

Ir aš štai vienas. Vienas ir langas, pro kurį negirdėti jokio malonaus atbalsio; tik žvirbliai čirškia pastogėj tardamiesi, kur slėptis, kuo misti žiemos šalčiams užėjus. Kitur vėl skamba kareivių daina. Jos atbalsis veržiasi per langą pas mane, į mano sielą ir sukelia manyje štai visas tas mintis — svajonės apie tave, apie tą laiką, kaip grįšiu aš pas tave, kaip vėl, kaip ir pirmiau, ašim bendrą gyvenimo tinklą, kuriame vėl mezgiosim toliau bendrus užmegstus meilės ryšius...

Taip aš dabar vienas!... tu... nežinau?... Bet nelūdėk, nevalgink savęs, kad viena, kad tau ilgu kažko, kad kankina svajonės apie mane, mano žodžius kalbėtus tau... O teiki man daugiau žinių iš savo krašto, kaip gyvena, ką veikia mano broliukas, sesutė ir draugai? ar jie tebekalba dar apie mane? ar neužmiršo dar?...

Tada nejausiu aš štai tų visų minčių, kurios vargina mane. Lengvesnis bus ir kardas. Lengviau aš galėsiu jį vartoti. Jei tik prireiks, jei tik mūsų vadas pašauks mus kovon gelbėti brolius, kurie dar laukia mūsų ateinant. Ir vargsta erelių naguose nesulaukiami mūsų. Jų užmiršti — palikti negaliu neišvadavęs iš tų baisiųjų nagų!...

Jautresnė bus ir daina žengiant į Gedimino pilį, energingiau ištarsim žodžius:

— Į Vilnių, į Vilnių, į mylimą šalį prie Gedimino, prie brolių savų!... Tada atsilsėsime, kada mūsų Vilniuj, Gedimino kalne, Vytis plėvėsuos!...

Taip tik tada grįšiu aš vėl linksmas pas tave, pas brolių, sesutę ir draugus... Ir tada vėl, kaip ir pirmiau, ašim bendrą gyvenimo tinklą. Jame vėl mezgiosime bendrus užmegstus meilės ryšius...

— Ir tada tik aš ir tu!... Tave mylintis draugas gusaras
Dzidas.

Pėstininkas gusarų šventę prisiminęs.

(Feljetonas)

„Esa pėsčias, tai ne raitas —
raitas tik ant žirgo greitas,
o atimkit iš jo bėrį,
ir geresnio nieko nėra....“ —

kartojo, iškreipęs savotiškai, kelias eilutes „Gusariško raporto“ iš „Kario“ 38 nr., kurį prieš pat rugsėjo 25 d. vienas mano ginklo draugas yra gavęs.

Gal ir juoksitės iš manęs, bet aš labai norėčiau būti gusaru. Kardas, balnas, raudonos kelnės, pentinėliai sidabriniai — taip tas viskas mane vilioja, kad.... kad... — stengėsi išreikšti savo didelį norą likti gusaru mažiausioji mūsų kuopos trečiojo būrio trečiojo skyriaus būtybė.

— Arklys, matyt, tavęs nė kiek nevilioja, nes tu, baklaška, ir arklio uodegos nepasiektum — juokėsi jau šiek tiek didesnio ūgio kareivis. Kai kurių akyse taip ir spindėjo noras žirgą tarp kojų suspausti ir žaibu sužaibuoti.

Aš tai neturėjau laiko net kiek nors apie tai pagalvoti. Mat buvau kuopos dežuras ir buvau gavęs daugiau negu dešimt savo tiesioginio viršininko įsakymų, kuriuos reikėjo kuo tiksliausiai išpildyti. Už tai sekmadienį, kai tik baigiau dežuruoti ir gavau nuo viršilos tam tikrą metalinį „talismaną“ apsaugojantį kareivį nuo „nepageidaujamų įvykių“ mieste, — drožiau į Žalią Kalną pažiūrėti kaip gusarai iš kailio nersis.

Mano kelionė po Sovietų Rusiją.

(Žiūr. „Kario“ 30 nr.)

Vos tik pervaziavus rusų sieną ties Bielowostrovu, tuojaus metasi į akis visai kitoks vaizdas: miškai apleisti, žmonės nuskurę. Stoty dideliausi netvarka — visur sąšlavos, puvėsiai, nors prie sienų kabo skelbimai draudžiantieji panašius dalykus. Iš bendrakeleivių kalbų ir elgesio gauni įspūdį, kad patekai kur nors į samojedų kraštą: spiaudosi, keikiasi ir t. t. Nors rusiškai galiu susikalbėti, bet tyčia nudaviu nieko nesuprantas, nes įdomiau klausytis ką apie mane atvirai kalbės. Skundžiasi, vargšai, kad dabar kitose valstybėse viskas žmoniškai — galima ir į užsienį išvažiuoti, ir niekieno neatsiklausus persikelti iš vienos vietos kiton... Kitas dar pastebėjo, kad aš vyksta į agitatorių kursus Leningradan, nes juk gerų žmonių dabar Rusijon neįleidžiama. Besiklausant jų kalbų man kelionė nenusibodo, tik stebėjau, kad nė iš vieno neišgirdau komunistams prielankaus žodelio. Štai ir Leningradas. Iš tolo tik aukštas auksuotas šv. Petro ir Povilo cerkvės kuoras žiba, už jo dar žeri auksuoti bokštai, aplinkui lyguma, nusėta milijonais namų, išmarginta cerkvėmis ir apjuosta dirbtuvių kaminiais. Traukinys sustojo ir tolimesnę kelionę tenka tęsti tramvajumi. Einu į vieną tramvajų ir klausiu ar galima nuvažiuoti į „Grybojedovski kanal“. Atsako, kad galima. Važiuoju, važiuoju ir neiškentęs klausiu ar dar toli. Atsako, kad visai priešingon pusėn reikia važiuoti. Išlipu ir nusijuokęs toliau klaidžioju gatvėmis, klausinėdamas Grybojedovo perkaso. Tik penktas ar šeštas mano

paklaustas policininkas nurodė tramvajaus nr., kuriuomi galėjau pasiekti Spalio prospektą, o iš ten galėjau rasti dar pasiklausęs. Dar po dviejų nevykusių bandymų pasiekiau Nevskio prospektą. Ten suradau sau reikalingo asmens butą, tik jo paties neradau, nes tarnybos reikalais buvo išvykęs į Charkovą. Kebli padėtis, nes neturiu kur apsistoti. Prisiprašęs tam bute priimti mano daiktus, išėjau toliau. Gatvėj sutikau lietuvį, kuris, būdamas komunistas, jautėsi savę galingu ir man parašė raštuką su kuriuomi aš gavau nakvynę kažkokiam studentų „Imeni Sverdlova“ bendrabutyje. Kadangi iki vakarui liko dar 5 val., tai nusiprašęs ir susitvarkęs išėjau pasivaikščioti po Leningradą. Pirmiausia man rūpėjo gauti miesto planas, bet visos pastangos nuėjo niekais, nes, matyt, tas komunistams atrodo per daug „buržuaziškai“; iliustruotų atviručių bei albumėlių taip pat nėra. Ant kiekvieno žingsnio sutiksi elgetų, karo invalidų ir vaikų „Imeni Gospod“ prašančių išmaldos. Manau kas gi čia galėtų būti, kad visur girdžiu Dievo vardą minint. Neiškentęs užeinu į cerkvę ir stebiuosi. Rodos trys popai gieda, žvakės dega, ir žmonių pilna. Prisitaikęs klausiu ar šiandien šventė, ar kas? Atsako, kad ne! Po revoliucijos kiekvieną paprastą dieną cerkvėse daugiau žmonių, negu prieš karą šventadieniais. Pasukau, matyt, iš miesto centro, nes vaizdas ėmė žymiai keistis. Pasitaiko sugriuvusių namų, kurių plytos užvertė sąlygatvius, o vietomis net ir visas gatves, kurios nevalomos, bet lipamos per viršų. Daugely vietų priversta sąšlavų, senų geležių, skudurų ir kitokių nešvarumų. Vietomis drieni kitados buvusią puikią gatvę, bet visa apmirus:

Ėjau pėsčias, važiavau traukiniu ir vėl ėjau pėsčias, kol pagaliau pasiekiau tikslą. Suradau sau patogią vietą, iš kurios visa aikštė buvo matyti, ir žiūriu. Aikštėje gusarai savo „šposus“ krečia. Arkliai šokinėja per barjerus, vežimus; vienas net klumpakojį ir sukutinį šoka — taip, brolyt, išdirbinėja kojytėmis kaip gera šokikė.

Aplinkui žmonių didžiausia minia. Visi tik žiūri, tikstebisi. Štai vėl atjoja raitininkai, gražiai pasipuošę, apsiginklavę. Iš pradžios atskirai kiekvienas kirto, dūrė, mikliai ir gražiai atlikdami savo sunkius numerius.

Pagaliau visi raitininkai susirinko krūvon ir kaip pasileis atakon... Nematyt nieko. Tik juodas debesys per aikštę, ir viskas nutilo, išnyko. Ir ėmiau džiaugtis. Tik girdžiu užpakaly kažkas kalba:

— Oi, tie gusarai, gusarai, tai mūsų gražiausieji žiedai. O tas jų pentinėlių skambesys...

Eina gatve kažkodel nuliūdusi mergelė. Staiga pasigirsta dzin, dzin, dzin. Tuoju, žiūrėk, veidelis ir nušvinta, ir nusišypso. O tie pėstininkai, tai, žinoma, pėstininkai. —

Man tie paskutiniai žodžiai kaip replėmis širdį suspaudė. Nebenorėjau jau daugiau klausyti. Apsisukau ir drožiu namo galvą nuleidęs. Eidamas sutinku vieną man pažįstamą, na ir dar „nešpetną“ panelę.

— A, tamsta! Kaip gyvuoji? —

— Taip sau! O panelė kaip gyvoji?

6 baterijos puskarininkai.

— Ir aš taip sau... Kur buvote?

— Gusaruose, o dabar einu namo.

— Nėra ko skubėti, dar išsimiegosit! Užei-
kim kur į vakarą, pašoksime!

Nors praeitą naktį dežuruodamas nemiegojau, bet pamaniau: imk jį bala tą miegą, — verčiau pašokti. Bet kaip čia dabar kareiviui eiti per gatvę su merga, tai nelabai tinka...

— Gerai — sakau — panelė. Kaip tik mūsų pulke šiandieną vakaras. Atvažiuokit pas mus ir pasi-
linksmimsim. O dabar aš čia turiu dar pas pažįstamą už... — nepabaigiau, nes aiškiai išgirdau užpakaly dzin, dzin, dzin. Man lyg su adata kas į širdį. Na, pamaniau sau, neturėsiu vakarėly panelės ir tik lau-

tramvajų bėgiai surūdyje, akmenys apaugę žolėmis, primėtyta stiklą ir t. t. ir vietomis tokios duobės, kad ir dramblys sprandą nusilaužtų. Žmonės, lyg šešėliai slankioja kur-ne-kur gatvėmis, grauždami „semečkas“, tai duonos gabalą; dauguma jų apiplyšę, susivėlę.

Nusibodus valkiotis, sustojau prie Ekaterinos parko. Prieina laikraščių pardavinėtojas ir prašo pirkti komunistų laikraščių.

Ponas, būkite malonus... penkios kapeikos... aš trečią dieną nevalges... Prieš mane kažkoks susilenkęs, pražilęs, gana malonios, nors baisiai nuvargusios, išvaizdos senukas — laikraščių pardavinėtojas. Man užėjo noras su juo pasikalbėti, nors iki šiol vengdavau pasikalbėjimų, nuduodamas labai mažai rusiškai suprantas.

Aš, nieko nelaukdamas, suradau 20 kapeikų ir įspaudžiau seneliui į delną. Jis giliai atsiduso ir Dievo vardą minėdamas pradėjo man dėkoti. Pradėjome kalbėti. Iš jo sužinojau, kad jis architektas-skulptorius, komunistų išlaikytas 3 metus kalėjime ir galutinai sveikata sunaikinus išmestas gatvėn. Dar kartą persitikrinau, kad komunistams prielankių gyventojų Rusijoje tik apie 8% esama, bet ir tie daugiausia ne idėjiniai, bet savo asmens reikalų verčiami prisiplakėliai.

Ir kas pas mus komunistai, daugiausia žydai, totoriai, latviai ir kiti iš savo tėvynės išvyti prasikaltėliai. Oi, gėda, gėda Rusijai. Sakosi, darbininkų reikalai jiems rūpi. „Buržuizkose“ šalyse darbininkai dirba tik po 8 valandas per parą, o pas mus 11 valandų, ir tai nuo skurdo negali apsiginti — skundėsi nelaimingas senelis.

Parkas prisipildė jūrininkų, kurie gana puikiai ir švariai aprengti, ir merginų raudonomis skarelėmis ant galvų. — Matote, čia komunistės, — paaiškino senelis. Miesto vaizdas pakitėjo, atgijo — niūrią tylą drumstė juokas.

Laikas ieškoti savo nakvynės namo. Atsisveikinau su seneliu, kurs man ranką spausdamas prašė: „pasakyk, pasakyk saviesiems lietuviams teisybę apie komunistų „rojų“...“

Į bendrabutį grįžau pėsčias. Bendrabutyje mane sutiko, kaip tikrą „tavorščiu“: išvedžiojo po visus kambarius, aiškino tvarką ir t. t. Čia gyvenantieji studentai dovanai laikomi, duodama jiems visos reikalingos galimybės mokytis ir pilniausiai gali pasišvesti mokslui. Tas man labai patiko ir aš pradėjau įdomautis ar visi, kurie nori mokytis, gali pastoti. Sako, visi, bet man vis tik keista, kodelgi taip mažai tesiranda norinčių? Norinčių daugiau yra, — paaiškino man — bet jie nepartiniai, nepriklausantieji mūsų sindikatui. Tik dabar supratau kame dalykas... Man pasiūlė užėiti jų kluban. Užėinu ir negaliu atsistebėti — sienos nukabinėtos įvairiais ginklais, ant suolų pasieniais automobilių, aeroplanų motorų modeliai, brėžiniai, schemos, plakatai didžiausiomis raudonomis raidėmis: „buržuazija, pasaulinė revoliucija“ ir t. t. Tai vyriausieji užrašų žodžiai. Mano vadovas mane rekomendavo klubo dežuruotojui ir pats pasitraukė. Tas nieko nežinodamas, kad aš visai ne komunistas ir ne politikos tikslais atvykęs, ėmė man drožti pamokslus.

(B. d.)

kiau, kada čia „manoji“ spiaus man ant čebatų ir vy-
sis paskum raudonkelnio.

Gal ir tikrai taip būtų atsitike, bet, mano laimei,
raitininkas, tur būt, užmiršo nulipęs nuo arklio kojas šiek
tiek išlyginti, nes taip ir įėjo gerokai ieniškomis kojo-
mis. Panelė pažiūrėjus į jį liko vietoj.

Kitą dieną žiūriu pro atdarą langą ogi ūkio kuo-
pos gurguolininkai arklius valo, ir taip stengiasi naba-
gėliai. Kas čia? Taip pat raiteliai? — prasijuokiau
ir, kiek pagalvojus, visai jau ramia širdžia sau tariau:
„tebūnie palaiminti visi savo vietose“. Visi mes esa-
me tėvynei reikalingi ir kas savo pareigas sąžiningai
atlieka, pilnai tas ir yra tikras tėvynės gynėjas.

K. K-čius.

.....
**Kautynėse per Nepriklausomybės karą parodė-
me pasauliui, kad mes esame laisvės verta tauta.**

Gen. št. plk. Skorupskis.

Spalių m. 9 d. Kaune.

Miestas, kaip ir kasmet tą dieną, nuo pat ryto pasi-
puošė tautos vėliavomis perristomis juodais kaspinais, tik
Karo Muziejaus vėliavos, aukštai pakilusios, be juodų kas-
pinų. Jos gedulo nepripažįsta. Muziejus pas save laiko
sudėjęs kovų už Lietuvos nepriklausomybę šventąsias re-
likvijas, kurios neliepia liūdėti, bet atkakliai siekti savo
teisių — išvaduoti Vilnių ir kitus pavergtus Lietuvos plotus.
Juodi kaspiniai — gedulos tik mirusiam tinka, bet Vilnius
juk dar nemirė mums.

12 val. pilnos Kauno gatvės žmonių, ypač Laisvės
alėja. Staiga pasigirsta sirenos balsas, Laisvės Varpo
aidas ir minutei gatvės apmiršta: visi sustoja, slėpinga tylą
apgaubia gatvės ir minią. Po minutės vėl sujuda gatvės.

Apie 15 val. minia renkasi pas Karo Muziejų. Žy-
giuoja kariuomenės dalys: pėstininkai, raitininkai, artilerija.
Karo Muziejus pasipuošęs Vilniaus pilies kalno vaizdu,
sodely iškabinta Vilniaus pavėkslių ir plakatų. Gen. lt.
Nagevičius, įlipęs į estradą, paaiškino dėl ko Karo Mu-
ziejaus vėliavos be gedulo. Jis pabrėžė, kad tie liūdesiai
ir verkšlenimai yra tik senosios vergijos liekanos. Netu-
rime liūdėti, kai nuo mūs yra išplėsta mūsų valstybės da-
lis, bet kauptis dvasioje ir ryžtis ją išvaduoti. Juk kada
vagys įsiveržia į mūsų namą, mes ne verkšlename, bet
stengiamos jį išvaryti, ir jeigu vieni negalime, tai šaukia-
mos pagalbos. Po jo kalba prof. M. Biržiška, Suvalkų
sutarties dalyvis. Jis pabrėžė lenkų klastą ir apgaule, kad
tuo pačiu metu, kai Suvalkuose lenkų atstovai bučiavo
kryžių ir atsisakė Vilniaus Lietuvos naudai, antra ranka
ruošė mums smūgi ir siuntė Zeligovski pagrobtį Vilnių.

17 val. atvažiavo ministeris pirmininkas prof. Volde-
maras, krašto apsaugos ministeris pulk. Daukantas, Vyr.
Stabo viršininkas gen. št. pulk. Plechavičius ir kiti aukš-
tieji karininkai. Ministeris pirmininkas, įlipęs estradon ir
pabrėžęs lenkų klastas, pabrėžė, kad lenkų klastos jau
nebe nuo šiandien pasireiškia. Jie dar Kęstučio laikais
klastomis bandė Lietuvą pagrobtį. Bet nereikia nusiminti.
Istorija dar nežino, kad klasta pagrobta kuri nors šalis
arba miestas pasiliktu smurtininkų rankose. Anksčiau ar
vėliau jie turės tekti tikriems valdovams.

Vilniui vaduoti sąjungos dalyviai uždėjo vainiką ant
paminklo žuvusiems, o Dotnuvos technikum studentai
ant a. a. dr. J. Basanavičiaus paminklo. Kariuomenės
paradą priėmė ministeris pirmininkas. Po iškilnių kariuo-
menės dalys, lyd mos orkestrų, nuzugiavo į karėvines.

Tenka pabrėžti, kad kariuomenės veide nesimatė ge-
dulo ir liūdesio, bet narsumas, kerštas ir pasiryžimas mirti
ar laimėti, ir žūt ar būt, bet pagrobtus kraštus išvaduoti.
Tas ypač ryškiai buvo pastebimas š. m. spalių 9 d. Ka-
rys moka ryžtis, bet ne liūdėti. *Bs.*

Lietuvos gyvenimas

Ministeris pirmininkas prof. Voldemaras spalių
m. 3 d. sugrįžo iš užsienio.

Pensijos knygnešiams. Švietimo ministeris įnešė į
Ministerių Kabineta atatinamą sumanymą aprūpinti pensi-
jomis kovotojus už lietuvių spaudą, t. y. knygnešius ir t.t.
Patiektam tokių sąrašė siekia apie 30 asmenų. Švietimo
ministeriui tokį įstatymo projektą paruošti pavedė Ministe-
rių Kabinetas.

Paskirtos pensijos rašytojams. Ministerių Kabi-
netas nutarė mokėti pensiją iki gyvos galvos šiems seniems
rašytojams: Satrijos Raganai (Marijai Pečkauskaitei) po
300 litų mėnesiui ir Miglovarai (Juozui Miliauskui — auš-
rininkui) po 150 lt. mėnesiui.

Miškas naujakuriamis. Žemės Ūkio Ministerija
įsakė miškų urėdams ir žemės tvarkytojams, kad naujaku-
riams, kariams savanoriams, gavusiems žemės arčiau miė-
stų, būtų atleidžiama iš valstybės miško po 90 kietm. me-
džiagos statybai. Išsimokėjimas už šią medžiagą bus iš-
dėstytas per laikotarpį nuo 5-tų po gavimo dienos metų
per 5 metus.

Amatų mokyklos. Švietimo Ministerija šiemet tu-
rėjo 6 amatų mokyklas berniukams ir 3—mergaitėms. Be
to, prie 64 pradžios mokyklų buvo darbo klasės. Šiemet
numatyta dar įsteigti 30 tokių klasių. Tų klasių vedėjoms
šią vasarą buvo suruošti Rokišky tam tikri kursai. Amatų
mokslams eiti užsieny Švietimo Ministerija yra paskyrusi
15 stipendijų.

Klaipėdos vadavimui atminti medalis. 1928 m.
sukanka 5 metai nuo Klaipėdos atvadavimo. Toms su-
kaktuvėms Šaulių Sąjunga pagamins atatinamą medalį.
Medalio projektą paruos skulptorius P. Rimša. Ant vie-
nos medalio pusės bus parašyta: „Kas mūsų — kova igy-
sime“ ir vaizdas: sukilėlis trimitu šaukia lietuvius vaduoti
Klaipėdą. Vidury atvaizduotas jojantis į Klaipėdą sukilė-
lis, kurį sutinka Klaipėdos krašto lietuvaite ir iteikia jam
kardą. Ant kitos medalio pusės parašyta: „Kas iškovota
— mylėti mokėsime“. Atvaizde matyti lietuvaite, kuri duo-
da sukilėliui, jau atvadavusiam Klaipėdą, laurų vainiką.
Šie medaliai bus platinami.

Šaulių manevrai. Spalių m. 2 d. įvairiose Lietuvos
vietose buvo įvykę šaulių manevrai. Tarp jų pažymėti ma-
nevrai tarp Kauno ir Mariampolės rinktinių ir tarp Kauno
ir Alytaus rinktinių. Taip pat buvo įvykę manevrai ir
tarp atskirų žemaičių šaulių būrių.

**Per Lietuvą rugsėjo m. buvo pervežta prekių iš So-
vietų Rusijos į Vokietiją 535 vagonai su 8560 tonomis
krovinio (daugiausia žąsų ir vištų, vaisiai, kiaušiniai ir
javai) ir iš Vokietijos į Sov. Rusiją 860 vagonų su 10520
tonų krovinio (įvairiausios mašinos).**

Kas yra Soltanas, Tauragės riaušių vadas: Pas ne-
senai Latvijoje sulaikytą Soltaną rasta didelė pinigų suma,
išplėsta iš Tauragės banko. Rasti keli pokeliai po 100 lt.
ir 500 lt. banknotų.

Soltano asmenį liudija kriminalinės policijos archyvu-
se esamoji byla, iš kurios matyti, kad 1920 m. Soltanas
buvo siunčiamas Lietuvos Gudijos komunistų partijos cen-
tro komiteto į Lietuvą gyventojus kurstyti ir ruošti dirvą
bolševizmui. Sakytoj byloj yra vienas tokių slaptų raštų,
duotų 1920 m. gegužės m. 7 d. 314 nr., kuriame minėtas
centro komitetas rašo: „Ypatingojo skyriaus viršininkui prie
48 šaulių divizijos. Prašau išduoti leidimą pereiti per
frontą į priešininko pusę 427 šaulių pulko rajone draugams
Juškevičiui Motiejui ir Soltanui Feliksui (mūsų pabraukta.
Red), siunčiamiems Lietuvos Gudijos komunistų partijos
centro komiteto į Lietuvą partijos darbu“.

Toliau išvados mums nebereikalingos apie Tauragės
riaušininkus.

Kariuomenės gyvenimas

Sveikino kariuomenę Lietuvos Tautininkų Sąjungos suvažiavimas, įvykęs š. m. spalio m. 1 ir 2 d.

Centrinė Kariuomenės Biblioteka spalio m. 9 d. savo langus papuošė literatūra apie Vilnių, ypač jo pagrobimą. Atversti „Kariškių Žodžio“, „Lietuvos“ ir kt. komplektai, kur matyti Gen. Stabo pranešimai apie Vilniaus kautynes ir jo užėmimą, taip pat ir kitokie leidiniai lietuvių, lenkų, prancūzų ir kt. kalbomis, kur rašoma apie skaudžią Vilniaus pagrobimo dieną. Kai kurie raštai papuošti juodu kaspiniu. Sektinas ir girtinas mjr. Ružancovo, kariuomenės bibliotekoriaus, sumanymai.

Klaipėdos įgula. Rugsėjo 29 Klaipėdos įgulą aplankė kariuomenės vadas gener. Žukauskas ir šaudymo inspektorius pulk. Korėva. 8 val. visa įgula buvo išrikiuota užsiėmimų aikštėje, kur ir atvyko kariuomenės vadas ir šaudymo inspektorius. Gener. Žukauskas pasakė trumpą prakalbą, kurioje paminėjo ir Tauragės įvykius, nupiešdamas jų reikšmę ir vaisius. Toliau priminė, kad jau greit baigs savo tarnybą seni kareiviai ir grįš vėl į savo gyvenamas vietas ir tęs savo kasdieninį darbą. Ragino būnant ir piliečiais būti sąmoningais, dorais ir darbščiais, o ištikus reikalui, vėl stoti su ginklu rankoje ir eiti ginti Tėvynę. Visi atsakė griausmingu „ačiū tamstai“. Po to jau sušuko „valio“.

Paskum buvo skundų klausinėjimas. Pasibaigus klausinėjimui, naujokai tęsė savo kasdieninius užsiėmimus, o su senais kareiviais ir karininkais buvo padarytas inspekcinis šaudymas iš šautuvų ir revolverių, dalyvaujant šaudymo inspektoriumi.

13 val. karininkų Romovėje buvo surengti pietūs.

30 rugsėjo Palangos pajūry buvo atliktas šaudymas kaunamaisiais šoviniais.

Nykštukas.

A. Freidos įgula. Spalio 5 d. Aviacijoj lankėsi Vyriausio Stabo v-kas gen. st. pulk. Plechavičius. Padaręs inspekcinę apžiūrą ir apklausinęs skundų, v-kas pareiškė nusistebėjimą ir džiaugsmą, kad iš tiek daug žmonių beveik niekas nesiskundė. 4-toj oro eskadrilėj užklaušė, kurie šiemet paleidžiami atsargon. Vienam iš Tauragės apskr. kareiviui atsiliepus, viršininkas pareiškė, kad jis, grįžęs į namus, suvaldytų tauragiškius, kad jie daugiau nebekeltų riaušių.

Liktiniai pusk. pageidavo, kad būtų įsteigta jiems valgykla. Šis v-ko atsilankymas kareiviams padarė labai gerą įspūdį ir be to, pamatė patį v-ką, kuris yra, lyg mūsų kareivių tėvas. Minėtą dieną aplankė ir tankininkus.

Aviacijos radio. Pastaruoju laiku Aviacija turi 25 detektorinius aparatus ir 10 lempinių. Detektorinių skaičius sumažėjo, o lempinių padidėjo. Mokomos oro eskadrilės kareiviams yra įtaisytas kareivinėj lempinis priimtuvas.

Vyr. pusk. St. Čepulis.

8-tas pėst. K. K. Vaidato pulkas. Jau kelios dienos, kaip pas mus eina taktiški užsiėmimai, t. y. manevruojame. O manevravimas yra ypatingai malonus užsiėmimas. Ypač tuomi labai domisi jauni kareiviai, kuriems apie manevrus buvo žinoma tik iš teorijos pamokų. Užtat dabar turi progos patirti praktikoje ir gali įsivaizduoti sau fronto padėtį. Be to, reik pasakyti, kad tame yra ir šiekios tokios pramogos. Traukiant tiesiai per laukus ne kartą tenka išokti ir į gėlių darželius. Čia kartais pasitaiko, kad viena kita mergina mėgina už tai „nusikal-tėli“ apibarti, kam nesiklausęs įėjo darželin ir skynė gėles. Bet mūsų žaliukai visuomet moka gražiai su jomis elgtis, tad ir čia pasakė, kad gėlės buvę labai gražios, ir jie neiškentę nenuskyne, arba kaip kitaip pajuokavę, greitai numaldo merginos nuduotąjį pyktį. O jeigu dar tenka tame pačiame sodžiuje ir apsinakvoti, tai tie santykiai visai pasikeičia: buvę rūšios mūsų merginos jau ne tik ne-

sibara, bet pačios skina gėlių buketus ir papuošia kambarius, kad gražiau atrodytų. Kartais pasitaiko rasti sodžiuje, kaip paprastai, kokią nors talką, po kurios būna šokiai ir, žinoma, alučio. O kasgi mokės geriau ir vikriau šokti ir žaisti už mūsų kareivėlius?... Čia užsimirštama dienos pykčiai ir nuovargis.

Ant rytojaus gi kareiviai turi žygiuoti toliaus, nors taip buvo gera ir linksma. Pasigirsta komandos, ir vėliaus jie dainuodami, gražiai išsirikiavę apleidžia sodžių. Merginos jiems moja skarelėmis ir gerokai išretina gėlių darželius. Kitais metais jos žada dar daugiau prisėti gėlių ir dar geriau juos papuošti. Netrukus sodžiuje sugrįžta pirmą kartą tylu ir ramumu. Kareiviai gi jau nužygiavę toli, bet jie nenuliūdę, tik labiau surimtę ir pasiryžę, nors ir sunkiausią užduotį atlikti. Kiekvienas jų, matyt, dvasioje prisiekia, kad niekam neatiduos tų gimtinių sodžių, nors ir mirti tektų. Pagaliau grįžta mūsų kareiviai po visų manevrų vargų kupini stiprios valios ir pasiryžimo. Po kiek laiko jie pamiršta dalį manevrų įspūdžių, bet savo priesaikos jie niekuomet neužmirš ir, reikalui esant, stos atgal į kareivių eiles pilni tėvynės meilės ir pasiryžimo.

Vyr. pusk. Edv. Jagminas ir V. M.

Užsieniai

Pataria Pabaltijui susijungti. Estijos užsienių reikalų ministeris savo pasikalbėjime su spaudos atstovais pareiškė, kad Estijai, Latvijai ir Lietuvai būtų pravaitu kuo glaudžiausiai politiškai ir ekonomiškai susijungti. Toki sąjunga būtų pakankamai stipri apsaugoti Pabaltijį nuo pavojaus ir padidintų Pabaltijo valstybių reikšmę tarptautinėj politikoj. Ministeris pabrėžė, kad Estija rūpinasi tokią sąjungą sudaryti.

Lenkų policija. Lvove iškrėtė lenkų studentų klūbą, kur rasta slapta spaustuvė ir įvairūs priešvalstybiniai raštai. Daug žmonių suimta.

Nuplėšė vėliavą. Lenkai susikivirčio su vokiečių generaliniu konsulatu Katovicuose. Vyriausybė neatsako į konsulato vokiškai rašytus raštus, o kažkoki gauja nuplėšė nuo konsulato vokiečių vėliavą.

Nukrito markė. Spalio m. 4 d. buvo smarkiai nukritęs vokiečių markės kursas. Markės vertė buvo sumažėjusi iki 20%.

Prancūzai prašo Sovietų Rusijos atsiimti iš Prancūzijos savo atstovą Rakovskį. Sovietai iki šiol vis spyrė prieš tokį reikalavimą, bet matydami, kad prancūzai savo reikalavimo neatsiima ir nenorėdami nutraukti santykius su jais, pagaliau žada atsiimti.

Komunistai skaldosi. Komunistai išmetė iš komunistinio internacionalo vykdomojo komiteto Trockį už jo veikimus prieš dabartinę komunistų vyriausybę ir mėginimus įkurti naują komunistų partiją ir internacionalą.

Lenkai derybose su Sovietų Rusija nepuolimo sutarčiai pasirašyti reikalauja pripažinti lenkų viršenybę Pabaltijo valstybių politikoj. Sovietai su tuo nenori sutikti.

Romoj įsteigta tarptautinė draugija katakomboms tirti. Draugijos skyriai bus įsteigti įvairiose šalyse ir jų tikslas — tyrinėti Romos katakombas, kur senovėj, kada katalikai buvo pagonių persekiojami, jie eidavo slapta į urvus melstis.

Bombos Varšuvoj. Varšuvos radio stoty buvo įmesta didelė bomba. Užmušta 8 žmonės, jų tarpe ir pats bombos metėjas.

Lenkija keis sostinę. Pilsudskis žada neužilgo perkelti Lenkijos sostinę iš Varšuvos į Krokuvą. Pilsudskiu nepatinka Varšuvos gyventojai, kurie yra nusistatę prieš jį.

Maskvoj Sovietų vyriausybė nuteisė mirti 5 lenkus, o 45 — kalėti. Juos kaltino šnipinėjimu Lenkijos naudai.

Karo kronika

Ietys išmetamos. Vokiečių kariuomenės vadovybė įsakė išimti iš kavalerijos apginklavimo ietis.

Suomijos parlamentas priėmė įstatymo projektą pajūrio apsaugos laivynui statyti.

Priešdujinė savaitė. Spalių m. 2 d. Lenkijoje prasidėjo priešdujinė savaitė. Buvo renkamos aukos fondo įsteigimui, kurio bus uždavinys organizuoti apsaugą karo metu civilius gyventojus ginti nuo nuodingųjų dujų. Minėtas fondas turės steigti priešdujines įstaigas, ligonines dujomis užnuodytiems, mokyklas nuo dujų gintis instruktoriams ruošti, pigioms priešdujinėms kaukėms gaminti įmones ir t. t.

Sporto kronika

Lietuva.

2 oro esk. — 4 oro esk. 3:1. Draugiškose rungtynėse laimėjo 2 oro eskadrilė 3:1.

KSK „Makabi“ 6:3 (1:1). Rungtynės Kauno apygardos pirmenybėms. „Makabi“ pavasario turės nugalėtoja smarkiai pralaimi KSK rezultatu 6:3. Per šias rungtynes KSK pasiekė rekordinį golų skaičių.

„Kultus“ B klasės meisteris. Š. m. „B“ klasės nugalėtoju tapo „Kultus“ surinkęs 15 taškų. Toliau šioje klasėje užima tokias vietas: „Makabi“ — 9 tašk., STSK — 8 tašk., „Saulys“ — 6 tašk. ir „Hakoah“ — 2 tašk.

Del Tenderio neatvykimo. Estijos sunkaus svorio čempionas boksininkas Tenderis, su kuriuo š. m. turėjo revanšotis Vinča, įstojo jūrininku į vieną laivą ir apleido Taliną. Apie jo grįžimo laiką kol kas žinių nėra.

Šaudymo rungtynės atidėtos. Del gedulo dienos spalių 9 d. šaudymo rungtynės neįvyko ir perkeliamos spalių 16 d.

Užsieniai.

Jack Sharkey — Paolino. Tarptautinės bokso lygos š. m. lapkričio m. 18 d. paskirtos bokso rungtynės tarp sunkaus svorio boksininkų mūsų tautiečio Sharkey — Zukausko ir Europos čempiono italo Paolino. Šios rungtynės, rodos, bus Europoje.

Kritika ir bibliografija

Sportas Nr. 54 rugsėjo mėn. Šis numeris, kaip ir kiti, įdomus. Be mėnesinės sporto apžvalgos yra pora straipsnių, gan vykusis feljetonas, smulkus aprašymas pasakutinių pasaulio boksininkų Tunney — Dempsey rungtynių, keletas paveikslų ir kt.

„Sportą“ vertėtų turėti kiekvienoj kareivių bibliotekoj. Žurnalo kaina visai prieinama — 15 litų metams.

J. J.

Dionyzas Trimakas. Kredito kooperacijos uždaviniai. Ū. S. Centralinis banko leidinys 2 nr. Kaunas, 1927 m. 108 p. Kaina 4 lt.

Populiariai išdėstyta kredito kooperacijos idėja ir jos gyvenime vykinimas. Trumpai supažindinta ir su mūsų Z. Banku ir Ū. S. Centraliniu Banku. Nemažos vertės ir 4 priedėliai. Tinka kareivių bibliotekoms. B.

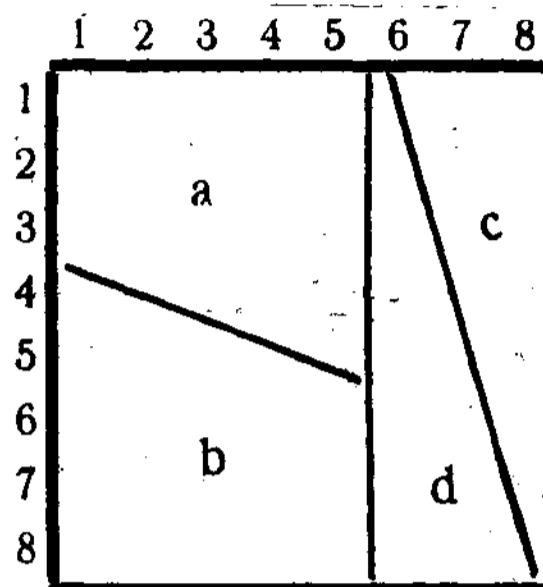
Galvosukio 3 nr. sprendimo

iš *Alytaus, Mariampolės ir Ukmergės* įgulų iki spalių m. 4 d. negavome, tuo būdu šio galvosukio sprendimą atiduodame visoms įguloms.

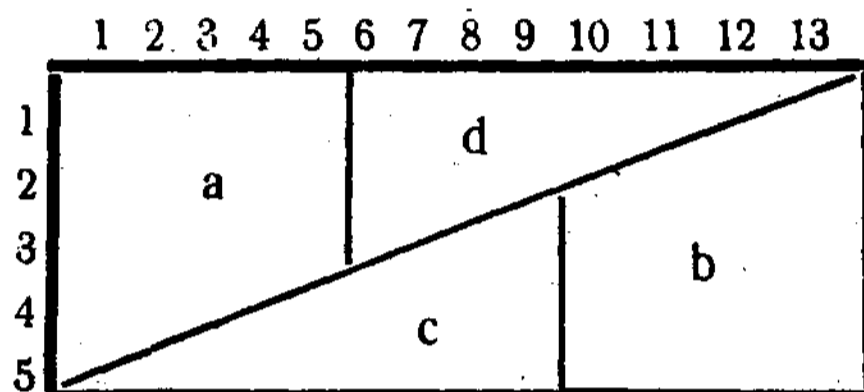
Pirmi 3 kariai, iki š. m. spalių m. 25 d. prisiuntę redakcijon teisingus šio galvosukio sprendimus, gaus „Kario“ 38 nr. minėtą dovaną.

Galvosukio 4 nr. sprendimas.

(Žiūr. „Kario“ 39 nr.)

I. sukarpis.

II. atkarpos sugrupavus. Įrodyta, kad pirmą brėžinį sukarpis ir jo atkarpos sugrupavus, išėina $(13 \times 5) = 65$ langėliai

Vilkaviškio ir Kėdainių įgulos teisingų šio galvosukio sprendimų neprisiuntė. Tuo būdu buvusio „Kario“ redaktorius ats. mjr. P. Rusecko dovaną, jo paties knyga, „Knygnešio“ I tomas laimėjo pirmas prisiuntęs teisingą sprendimą *kariūnas Adolfas Svažas*. Be jo dar teisingai išsprendė: 2) 7 p. p. eil. Julius Tuominis, 3) 9 p. p. eil. Kazys Puzas ir 4) 4 p. p. eil. L. Golandas.

Galvosukis 6 nr.

Kartą I-mos kuopos viršila išsirikiavo naujokus užsiėmimams. Praeidamas pro jį 3-čios kuopos viršila sako: „Tu čia, tur būt, koki šimtą naujokų turi išsirikiavęs.“ „Toli gražu ligi šimto,“ atsakė I kuopos viršila. — Jeigu dar tiek pridėtum, kiek čia yra, pasakum pusę tiek ir ketvirtą dalį tiek, kiek iš tikrųjų yra, ir pagaliau pats atsistotum, tai tik tuomet būtų šimtas.“ Įdomu, kiek ten galėjo būti naujokų?

Kadangi *Vilkaviškio ir Kėdainių* įgulos „Kario“ 39 nr. įdėtu galvosukiu nepasinaudojo ir jiems skiriama dovaną teko Kauno įgulai, tai šio galvosukio dovaną vėl skiriama sakytom abiem įgulom.

Pirmi kariai iš *Vilkaviškio ir Kėdainių* įgulų, prisiuntę teisingus šio galvosukio sprendimus iki š. m. spalių m. 25 d., gaus dovanai P. Rusecko knygutę „Rāmbyno Tėvynėje.“

Sakytom įguloms neprisiuntus teisingų sprendimų, dovaną bus skiriama kitoms įguloms — pirmiems prisiuntusiems.

Redakcijos atsakymai

Pux'ui. Pasitikėdami Tamstos galvotumu laukėme Tamstos prisiunčiant galvosukių 2, 3 ir 4 nr. sprendimų, bet apsirikome, pasirodė „tik gyvi niekai“ iš tokių „galvočių“. Pastarieji galvosukiai, rodos, taip pat nesunkūs, bet iš Tamstos jų sprendimų negavome. Tuščias puodas gražiai skamba.

Eil. Survilai, J. p. J. Peteraičiui, Naseckui, eil. Žukauskui, eil. P. Griškeliui, M. Niaurai, P. M., Aviatoriui S., P. Plevokui, Šarkbarzdžiui, Jaunam kareiviui, J. Baronui. Tuo tarpu Tamstų rašinėlių negalime įdėti. Prašome toliau rašinėti.

Užinteresuotam. Balto.

Tėvynės gynėjui. Norint persikelti kiton dalin reikia gauti savo dalies vado sutikimą ir tos dalies, į kurią nori persikelti. *Saulėžodžiui.* „Valstybių valdymo formos“ mums netinka. *Jonui Vytoliui, Leonavičiui.* „Iš kareivio dienoraščio (1927. II. 21)“ netinka. Kitus žiūrėsime.

Dovydeniui. Rugsėjo 25 d.* nedėsime.

Baltrušiui. Spalių 9 d.* nedėsime.